

CEZA SORUŐTURMALARINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

A-) CEZA SORUŐTURMALARINDA SORUŞTURMA AÇMAYA YETKİLİ AMİRCE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Şüphelinin (hakkında soruşturma açılacak kiŐinin) kendisine bağlı akademik veya idari personel olup olmadığını tespit eder. Şüpheli kendisine bağlı değilse, evrakı gereği için yetkili amire gönderir.

- Evraktan, olayın soruşturma gerektirdiği açık olarak belli ise doğrudan veya yapılan inceleme sonucunda soruşturma açılması önerisinde bulunulmuŐsa tercihen 3 kiŐilik bir komisyon görevlendirerek ceza soruşturması açar.

- Gelen yazıda, suçu iŐleyen kim olduğu, olayın ne olduğu ve adli suç olup olmadığı, suçun görev sırasında veya görev sebebiyle iŐlenip iŐlenmediđi konusunda belirsizlik varsa, soruşturma açmadan önce bir inceleme yaptırır. İnceleme için bir kiŐiyi veya iÇin özelliği gerekli kılıyorsa üç kiŐilik bir komisyonu yazılı olarak görevlendirir. Görevlendirme yazısında hangi hususun inceleneceğini belirtir ve “adli ceza soruşturması açılmasına gerek olup olmadığının tespit edilmesini” ister.

Komisyon incelemesinin sonunda adli ceza soruşturması açılması önerisinde bulunursa, yetkili amir tercihen 3 kiŐilik bir komisyonu ceza soruşturması yapmak üzere görevlendirir.

- Görevlendirilecek soruŐturmacının akademik unvanı, hakkında soruşturma açılan kiŐinin akademik unvanına denk veya üstte olmalıdır.

- Olayda taraf durumunda bulunan (Őikyeti, tanık, mağdur vb) veya soruŐturulanla arasında husumet bulunan kimseler, soruşturmacı olarak görevlendirilemez. Soruşturmacı olarak görev yapanlar, sonradan dosyayı görüŐecek olan yetkili kurula katılamaz.

- Cumhuriyet Savcılığından “Görevsizlik kararı” ile gelen dosyalar hakkında da yukarıdaki hususlara uygun iŐlem yapılır.

- Soruşturma emrinde;

a) Olayın ne olduğu,

b) Kim hakkında soruşturma açıldığı,

c) Ceza soruşturması olduğu,

d) Komisyon halinde görevlendirme yapılmıŐsa, görevlendirilenlerin isim ve unvanları ile başkan ve ye olarak görevlendirme hususu

belirtilir.

- Varsa konuyla ilgili dosya veya evrak soruşturma emrine eklenir.

- Soruşturmacı tarafından tamamlanan soruşturma dosyası kendisine sunulduğunda eksik veya hatalı iŐlem yapıldığını fark ederse bunun giderilmesi için dosyayı tekrar soruŐturmacıya iade eder.

- Kendisine sunulan soruşturma dosyası tamamlanmıŐsa gerekli kararı vermek üzere Yetkili Kurula havale eder.

- Yetkili Kurulca verilen gerekçeli karar Őüpheliye, eğer vekili varsa mutlaka vekiline ve Őikyetiye tebliğ edilir. Yazıda, verilen karara karŐı 10 gün içinde DanıŐtay 1.Dairesine itiraz edilebileceği bildirilir.

- Tebligatlar tamamlandıktan ve itiraz süresi geçtikten sonra meni muhakeme kararı verilen dosyayı doğrudan, lüzum-u muhakeme kararı verilen dosyayı ise itiraz dilekçesiyle birlikte DanıŐtay 1.Dairesine gönderir.

B-) CEZA SORUŐTURMALARINDA SORUŐTURMAYI YAPANLARIN (SORUŐTURMACILARIN) DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

a) Hazırlık İşlemleri:

- Kendisinin, hakkında soruşturma yaptığı kiőiden akademik bakımdan daha alt unvanda olmamasına dikkat eder.
- Komisyon olarak görevlendirilmiş ve başkan belirlenmemiőse, görevli üyeler arasında yapacakları ilk toplantıda bir başkan seçer; başkana yazıőma yetkisi, yeminli kâtip görevlendirme ve yazıőmaları tek imza ile yapma gibi hususlarda yetki verilmesini karara bağlar; bu karar tutanak haline getirilir.
- Her yapılan iőlem için tutanak düzenler.
- Bir yeminli kâtip görevlendirir. Kâtip, ifade alınması, bilirkiőinin dinlenmesi, keőif yapılması gibi tutanak düzenlemeyi gerektiren konular ile ilgili yazıőma ve dosyalama iőlerini yapar. Yemin "**Hiçbir tesir altında kalmadan zaptı gereken hususları doğru ve eksiksiz biçimde kaydedeceğime ve bunları hiçbir zaman, hiç kimseye açıklamayacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.**" şeklinde yapılabilir. Kâtip olarak görevlendirilecek kiőinin güvenilir ve tercihen yakın çalıőılan (sekreter, memur, Őef. vb.) bir personel olması gerekir.
- Soruşturma Emri yukarıda belirtilen hususlara açıklık getirmiyorsa veya soruşturma sırasında olayla bağlantılı başka suçlar veya hakkında soruşturma açılması gereken başka kiőiler tespit edilmiőse, bunların soruőturmaya dahil edilmesi ve soruşturma kapsamına açıklık getirilmesi için emri veren makama başvurarak, Ek Soruşturma Onayı alır.
- Kullanacağı örnek formlar için (davet yazısı, ifade tutanağı vs) SAÜ Hukuk MüőavirliĐi web sayfasından yararlanır; gerekirse ilgili idari birim yetkilisinden (Genel Sekreter, Fakülte/Yüksekokul Sekreteri) ve Hukuk MüőavirliĐinden yardım alır.
- Ceza Muhakemesi Kanununa göre Cumhuriyet Baősavcısının görev ve yetkisi içindeki tüm soruşturma iőlemlerini yapar. Bunlardan bazıları Őunlardır;

b) Soruşturma İşlemleri

- Şüpheli, tanık, Őikayetçi ve gerekli diğer kiőileri ifadeye çağırır ve ifadelerini alır. İfadelerin Ceza Muhakemesi Kanunundaki özellikleri taşıması için örnek formlara uygun şekilde yüz yüze alınıp, tutanağa geçirilmesi gerekir. Aksi halde yazılı ifadelerdeki Őekil eksikliğinden dolayı dosya Danıőtaydan geri gelir ve iőlemi yeniden yapma zorunlu olur.
- Őüpheliye ifade sırasında kesinlikle yemin ettirilmez. Ancak tanığa ve bilirkiőiyeye yemin ettirilmesi zorunludur.
- Konuyla ilgili gördüğü yetkililerden veya kiőilerden, ellerinde bulunan bilgi ve belgeleri yazıyla ister. Lehte ve aleyhte tüm delilleri toplamaya çalıőır.
- Gerektiğinde bilirkiőiyeye (özellikle tıbbi suçlarda Rektörlük aracılığı ile başka üniversiteden bilirkiőisi raporu istenmesi gerekir) ve uzman kuruluő görüőüne baővurur.
- Olay yeri incelemesi yapar veya yaptırır.
- Ceza Muhakemesi Kanunu md. 100'deki sebeplerin bulunması halinde Cumhuriyet BaősavcılıĐına başvurarak yakalama ve/veya tutuklama ister.
- El yazısı, imza tetkiki vb. durumlarda Adli Tıp Kurumuna başvurarak rapor isteyebilir.
- Olayda husumet varsa, ifadeleri aynı zaman diliminde almamaya dikkat eder.

- Soruşturmacı savunma almaz, sadece ifade alır. Savunma, iş kovuşturma (mahkeme) aşamasına geçerse hâkim tarafından alınacaktır.

- Şüphelinin görevde kalması delillerin kararmasına yahut yeni zararlar doğmasına yol açacaksa, atamaya yetkili amirden sanığın görevden uzaklaştırılması istenebilir.

- Soruşturma sırasında kişi kurumdan ayrılrsa veya emekli olsa bile soruşturma tamamlanır.

c) Tamamlayıcı İşlemler:

- Soruşturmacı tarafından, soruşturma tamamlandığında bir “Soruşturma Raporu” (diğer adıyla Fezleke) düzenlenir. Soruşturmacı bu raporda, soruşturma kapsamında yapılan işlemleri anlatır; olayın nasıl meydana geldiği, suçun nasıl işlendiğine ve delillerin neler olduğuna, suçun ilgili tarafından işlendiğinin nasıl ispatlandığı veya buna nasıl kanaat getirildiği hususuna açıklık getirir. Ardından şüphelinin suç fiilinin ne olduğu, hangi kanuna ve hangi maddeye göre hangi suçu oluşturduğunu belirtir.

- Raporun sonunda şüphelinin **men-i muhakemesine** yahut **lüzumu muhakemesine karar verilmesi** yönünde somut teklifte bulunur. Bu yapılmamışsa dosya iade edilir ve soruşturmacıdan raporun tamamlanması istenir.

- Soruşturması yapılan birbirinden bağımsız birden fazla suç ve olay varsa veya birden fazla şüpheli varsa, soruşturma raporunda bunların **her biri için isim isim ayrı değerlendirme** yapılmalı ve **ayrı ayrı teklifte** bulunulmalıdır.

- Soruşturma Raporunda, **kurum adı, rapor tarihi, emri veren makam, emrin tarih ve sayısı, suç tarihi, şüphelilerin kimlik-açık adres-iletişim bilgileri, olay, deliller, değerlendirme, varsa suçun ne olduğuna ve uygulanacak kanun maddesine açıkça yer veren sonuç ve teklif (men-i muhakeme veya lüzum-u muhakeme teklifi)** mutlaka belirtilir. Soruşturma Raporu, tüm dosya kapsamını özetleyen **dizi pusulasıyla** birlikte bir **üst sunuş yazısı** ekinde emri veren makama teslim edilir.

C-) SON SORUŞTURMA AÇILIP AÇILMAMASINA KARAR VERMEYE YETKİLİ KURULLARIN DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

- Soruşturma iŐlemlerinde önemli eksik veya hata gördüğü takdirde, bunların giderilmesi için dosyayı gönderen makama iade eder.

- Şüphelinin suç oluŐturan fiilinin ilgili ceza kanununda düzenlenip düzenlenmediğine bakar; gerekirse bu uyumsuzluğu soruŐturmacıya düzeltilir; eylemin farklı bir suç oluşturduğunu tespit ettiği takdirde, bu yeni duruma göre sanığın tekrar ifadesinin alınmasını ister.

- Yetkili Kurul Kararı “İddianame” niteliğinde olduğu için bu Kararda; Şüphelinin kimlik ve adres bilgileri, varsa müdafisi, suçu iŐlediĐi sıradaki memuriyet unvanı ve görevi, mağdur veya suçtan zarar görenin varsa kanuni temsilcisinin kimliği, Őikâyetçinin kimliği, isnat edilen suçun iŐlendiĐi yer ve tarihi, Şüphelinin suç konusu eyleminin ne olduğu ve isnat edilen suç, deliller ve bu delillere göre suça uygulanacak kanun maddesi, her eylem için ayrı ayrı gerekçesiyle birlikte verilen kararın ne olduğu (men-i muhakeme veya lüzum-u muhakeme), kararın oy birliği ile veya oy çokluğu ile verildiği hususu, yargılamanın yapılacağı mahkeme belirtilir.

- Suçun görevden dolayı veya görev sırasında iŐlenmediĐinin tespiti halinde “**karar verilmesine yer olmadığı ve genel hükümlere göre iŐlem yapılması gerektiğinden men-i muhakeme**” kararı verilir.
